

CESTOVÁNÍ

Kus dřeva z kříže, na němž byl podle legend ukřižován Ježíš Kristus, dal jméno Svatokřížskému vojvodství na jihu Polska. Kraji s bohatou historií, malebnou krajinou, ale i vynikající regionální kuchyní. Ačkoli je jeho správním centrem dvoustetisícové město Kielce, duchovní středobod oblasti představuje klášter sv. Kříže na mystickém vrchu Łysa Góra.

Michael Švec

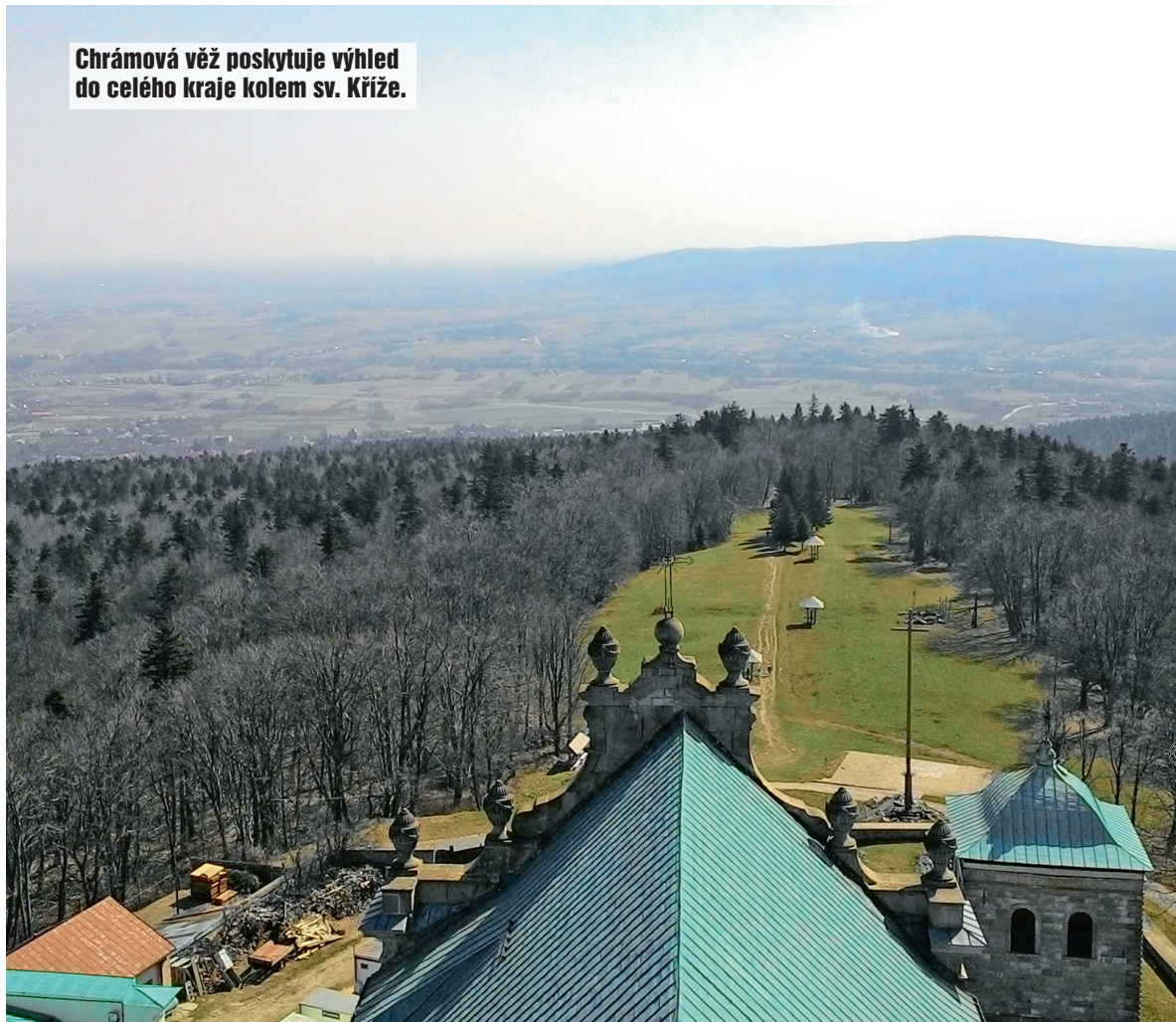
Łysé, neporostlé hory byly pro staré Slované vždy výjimečnými místy, která byla v pozdější lidové tradici považována za místa sabatů čarodějnic, napsal ve své knize Mýty kmene Čechů historik Dušan Třeštík.

Pohanská svatyně

To je případ nejen tajemné Łysé Góry ve Svatokřížských horách, které patří mezi geomorfologicky nejstarší pohoří v Evropě, ale i českého Řípu. Łysiec či Svatý kříž, jak je toto tajemné

Magickým krajem

Chrámová věž poskytuje výhled do celého kraje kolem sv. Kříže.

místo také nazýváno, není se svými 565 m n. m. o mnoho vyšší než Říp, ale podobně jako on se přikře zvedá k nebi z okol-

ní rovinaté krajiny. Ačkoli čarodějnické rejdy ani moderní archeologie prokázat neumí, o přítomnosti pohanské svatyně na vrcholu Łysé Góry vědci nepochybují.

Svědkem dávných modloslužeb je oválný posvátný val z 8.–10. století, jehož části se zachovaly dodnes.

O pohanské historii místa se zmiňují dávní kronikáři, kteří svůj zdroj nejspíše našli v ústní lidové tradici.

Podle letopisce Jana Długosze zde staří Slované uctívali modly blíženců Lela a Polela, ale i dalších božstev, která v slovanském panteonu měla na starosti povětrnostní jevy.

Neméně zajímavé zprávy přináší i anonymní Powieść rzezczy istey, která vyšla tiskem v první polovině 16. století. Ta hovoří

o „kostece“, tedy svatyni tří balvanů – model nazvaných Lada, Boda a Leli.

K nim se o prvním májovém dnu scházeli lidé, aby je uctívali a obětovali jim.

Otec Kazimierz s relikviářem